CYNGOR GWYNEDD

CYFARFOD	Y Cyngor Llawn
DYDDIAD Y CYFARFOD	2 Gorffennaf 2026
TEITL YR EITEM	Datganiad Cyngor Gwynedd Ynghylch Hybu Amrywiaeth Mewn Democratiaeth
PWRPAS	Cyflwyno Datganiad Amrywiaeth Cyngor Gwynedd i'w fabwysiadu gan y Cyngor Llawn ynghyd â'r Rhaglen Waith.
SWYDDOG CYSWLLT	Ian Jones – Pennaeth Democratiaeth

1. Y PENDERFYNIAD A GEISIR

Argymhellir i'r Cyngor Llawn fabwysiadu y Datganiad Amrywiaeth Mewn Democratiaeth ar ei newydd wedd ynghyd â'r rhaglen waith i gefnogi gweithredu ar y datganiad.

2. CEFNDIR A RHESYMEG

Rhagair

3. Mae Cyngor Gwynedd wedi bod yn gefnogol i hybu amrywiaeth mewn democratiaeth, gyda nifer o gamau wedi eu cymryd dros y blynyddoedd i geisio annog mwy o bobl o amrywiol gefndiroedd i sefyll mewn etholiadau.

4. Yng nghyfarfod y Cyngor Llawn ar y 7fed o Hydref, 2021 bu i Gyngor Gwynedd fabwysiadu Datganiad Amrywiaeth mewn Democratiaeth – gan ddatgan yn glir a chyhoeddus ein ymrwymiad ni yma yng Ngwynedd.

5. Gydag etholiadau Llywodraeth Leol Cymru ar y gweill ym mis Mai 2027, mae'n amserol adolygu'r datganiad cyhoeddus fod Cyngor Gwynedd yn hybu a hyrwyddo amrywiaeth mewn democratiaeth. Er nad yw'n ofyn statudol rydym yn grediniol fod aelodau etholedig cyfredol Cyngor Gwynedd yn awyddus i sicrhau cynrychiolaeth deg o'r gymdeithas yng Ngwynedd i sefyll yn yr etholiadau ac felly'n annog unigolion o bob cefndir i wneud hynny.

6. Mae adolygiad o'r datganiad yn **atodiad 1.** Nid oes newid sylweddol yn y datganiad, namyn mân ddiweddaru er mwyn sicrhau ei fod yn gyfredol. Fodd

bynnag, mae'n bwysig ein bod yn ail ddatgan ein ymrwymiad i hybu amrywiaeth mewn democratiaeth cyn etholiad Llywodraeth Leol 2027.

7. Mae **atodiad 2** yn cynnwys rhaglen waith i sicrhau fod y Cyngor yn cymryd camau penodol i geisio hybu amrywiaeth mewn democratiaeth a gwireddu'r datganiad uchod.

8. Gofynnir felly i'r Cyngor Llawn fabwysiadu y Datganiad Amrywiaeth Mewn Democratiaeth (ar ei newydd wedd) ynghyd â'r rhaglen waith i gefnogi gweithredu ar y datganiad.

9. UNRHYW YMGYNGHORIADAU A GYNHALIWYD CYN ARGYMELL Y PENDERFYNIAD

Cyflwynwyd y datganiad ar ffurf drafft i Bwyllgor Gwasanaethau Democratiaeth y Cyngor ar 16/06/2026 a derbyniwyd sylwadau cefnogol i'r datganiad a'r rhaglen waith, gan argymell y datganiad i'r Cyngor llawn ei fabwysiadu.

SYLWADAU'R SWYDDOGION STATUDOL:

Swyddog Monitro:
Fel y nodir yn y cynllun gwaith bydd timau y Gwasanaethau Cyfreithiol yn cyfrannu at a chefnogi y gwaith yma tuag at etholiad 2027.

Swyddog Cyllid Statudol:
Dim i'w ychwanegu o safbwynt priodoldeb ariannol.